

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทคโนโลยีปัจจุบันนี้ ได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว คอมพิวเตอร์เข้าไปมีบทบาทในทุกองค์กร หน่วยงานของรัฐ ห้างสรรพสินค้า สหกรณ์ ธุรกิจการเกษตร สถาบันการศึกษาและองค์กรอื่น ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการในด้านต่าง ๆ ทำให้การค้นคว้าข้อมูล และการแลกเปลี่ยนแนวความคิด ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยมีความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 22 ได้กำหนดแนวการจัดการศึกษาของชาติ กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพทั้งยังมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อันก่อให้เกิดกระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้” และหมวด 9 ว่าด้วยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มาตรา 66 กล่าวว่า ผู้เรียนมีสิทธิ์ได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (กรมวิชาการ. 2545 : 18-19)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลเมืองโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐานรวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพและมุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 3-4) ซึ่งจะทำการจัด

การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นไปตามเจตนารมณ์ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 การจัดการศึกษาปัจจุบัน พบว่าบทบาท คอมพิวเตอร์ทางการศึกษาได้เข้ามาเป็นเครื่องมือช่วยในด้านต่าง ๆ เช่น การนำเอา คอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งวงการศึกษานำคอมพิวเตอร์มาใช้ได้อย่าง กว้างขวางคอมพิวเตอร์ จึงมีบทบาทช่วยแก้ไขปัญหาระบบการศึกษา ไปในทางที่ดีขึ้น ดังนั้น หากพิจารณาถึงความสำคัญของสาระ การเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่ม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียน ทุกคนต้องเรียนรู้ คือกลุ่มแรกประกอบด้วย ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลัก ในการจัดการเรียน การสอน เพื่อสร้างพื้นฐานการคิด และเป็น กลยุทธ์ในการแก้ปัญหา และวิกฤตของชาติ กลุ่มที่สองประกอบด้วย สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และ ภาษาอังกฤษ เป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์และสร้างศักยภาพ ในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ กล่าวได้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ ความสำคัญกับวิชาภาษาไทยอยู่ในระดับสูง (กรมวิชาการ. 2545 : 12)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระที่จำเป็นสำหรับสถานศึกษาต้องใช้เป็น หลักในการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ เพราะภาษาไทยถือเป็นเครื่องมือ ของคนในชาติสำหรับการสื่อสารทำความเข้าใจกันและใช้ภาษาในการประกอบกิจการงานทั้ง ส่วนตน ครอบครัว กิจกรรมทางสังคม และประเทศชาติ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ การบันทึก เรื่องราวจากอดีตถึงปัจจุบัน และเป็นวัฒนธรรมของชาติ การเรียนภาษาไทยจึงต้องเรียนรู้ เพื่อให้เกิดทักษะอย่างถูกต้องเหมาะสมในการสื่อสาร เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้แสวงหา ความรู้และประสบการณ์เรียนรู้ในฐานะเป็นวัฒนธรรมทางภาษาให้เกิดความชื่นชม ซาบซึ้ง และภูมิใจ ในภาษาไทยโดยเฉพาะคุณค่าของวรรณคดี และภูมิปัญญาทางภาษาของบรรพบุรุษ ที่ได้สร้างสรรค์ไว้ อันเป็นส่วนเสริมสร้างความงดงามในชีวิต (กรมวิชาการ. 2545 : 5)

การจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควรจะเห็น ได้จากการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาของสำนักงานทดสอบ ทางการศึกษา กรมวิชาการ ในปีการศึกษา 2544 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ช่วงชั้นที่ 3) มีคะแนนเฉลี่ย 18.507 ของคะแนนเต็ม 40 คะแนน ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 46.268 (กรมวิชาการ. 2545 : 5) ดังนั้นในการจัดการเรียนรู้ที่จะทำ ให้ การเรียนรู้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรที่กำหนดให้ และมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้นจำเป็นต้อง อย่งที่จะต้องนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชาการได้

อย่างแจ่มแจ้งด้วยความรวดเร็ว และช่วยอำนวยความสะดวกให้กับครูผู้สอน ในการอธิบาย หรือยกตัวอย่างให้ผู้เรียนมองเห็นภาพพจน์ได้อย่างใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด (สุนทร คำวงศ์. 2543 : 12)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร และมี ประสิทธิภาพโดยเลือกใช้สื่อ และเทคโนโลยีที่เหมาะสมเอื้อต่อการเรียนรู้ สามารถสนอง ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้อย่างสนุกสนาน ไม่น่าเบื่อ วิธีสอนวิธีหนึ่งที่สามารถตอบสนองความสนใจของผู้เรียนได้ดีคือ การเรียนการสอน โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งถือเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจาก ปัจจุบันเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ถือเป็นเทคโนโลยีที่มีบทบาทโดยตรงกับระบบการศึกษา โดยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์สามารถนำเสนอและแสดงผลด้วยระบบสื่อต่าง ๆ ทั้งในด้านข้อมูล รูปภาพ เสียง ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอและสามารถสร้างระบบการปฏิสัมพันธ์แบบโต้ตอบ ทำให้การเรียนรู้ยุคใหม่ประสบความสำเร็จด้วยดี (เย็น ภู่วรรณ และสมชาย นำประเสริฐชัย. 2546 : 47-48) ในปัจจุบันนักการศึกษาและนักวิจัย ได้มีการนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์มาใช้ ในบทบาทเป็นผู้สอนอย่างกว้างขวาง ผลจากการสังเคราะห์งานวิจัยทั้งในประเทศและ ต่างประเทศ (ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง. 2540 : 2-3) พบว่าการเรียนโดยใช้ คอมพิวเตอร์มีบทบาทเป็นผู้สอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นเมื่อเทียบกับ วิธีสอนแบบปกติที่ใช้ครูเป็นผู้สอน โดยเนื้อหาที่บรรจุเป็นสื่อ นั้น ในปัจจุบันจะเป็นแบบ สื่อประสมหรือมัลติมีเดีย (Multimedia) เนื่องจากมัลติมีเดียเป็นสื่อที่ทันสมัย มีลักษณะพิเศษ และมีพลังการสื่อสารอย่างมีชีวิตชีวา โดยมีเทคนิคต่าง ๆ เสมือนจริง คือดูความสนใจของ ผู้เรียนด้วยภาพกราฟิก ภาพเคลื่อนไหวและเสียงช่วยให้การสื่อสารระหว่างผู้เรียนด้วยเหตุผลที่ ผู้เรียนบางคน ไม่กล้าถามข้อสงสัย การใช้มัลติมีเดียจะช่วยแก้ปัญหาในส่วนนี้ได้โดยตอบสนอง ความต้องการในลักษณะการศึกษารายบุคคล และสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ได้มาก ขึ้น ขณะเดียวกันจะประหยัดเวลาได้มากโดยผู้สอนไม่ต้องเสียเวลาซ้ำแล้วซ้ำอีก นอกจากนั้น ยังถือว่าเป็นสื่อที่สามารถสื่อความคิดไปยังผู้อื่น ก็สามารถรับได้ทั้งการอ่านการฟัง การเห็น ภาพเคลื่อนไหวที่สมจริง (เย็น ภู่วรรณ. 2536 : 3) นอกจากนี้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนยังเป็น สื่อที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เพราะสื่อคอมพิวเตอร์ใช้หลักการโต้ตอบกับ ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ให้โอกาสผู้เรียนได้เรียนตามความสนใจและความสามารถ โดยเลือก วิธีเรียนควบคุมความก้าวหน้าในการเรียนของตนได้มากกว่าสื่อการสอนชนิดอื่น ๆ (วิภา อุดม ถันท์. 2544 : 80) และนอกจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจะเป็นสื่อที่สามารถตอบสนอง

ความแตกต่างระหว่างผู้เรียนได้เป็นอย่างดีแล้วยังสามารถที่จะประเมินและตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียนได้ตลอดเวลา ดังนั้นผู้สอนจะสามารถนำคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไปสอนในการสอนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุรางค์ สีโท. 2545 : 47)

โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 เปิดทำการสอนนักเรียนใน 3 ระดับ คือ ระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอสำหรับจัดการเรียนการสอน ซึ่งโรงเรียนได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า ภายในปี พ.ศ. 2555 โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน ครูได้รับการพัฒนาเป็นครูมืออาชีพ ใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษา เป็นไปตามพันธกิจและเป้าหมายคือ ครูได้รับการพัฒนาเป็นครูมืออาชีพ สามารถพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ (โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน. 2550 : 2)

จากการสำรวจสภาพการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนในโรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน ในปีการศึกษา 2552 พบว่า นักเรียนที่เรียนในระดับช่วงชั้นที่ 3 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำถึงระดับปานกลาง โดยผลการสอบปลายปีกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ประจำปีการศึกษา 2552 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70.85 ผลการประเมินในมาตรฐานที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย โดยเฉพาะเนื้อหาเรื่องคำนามอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 67.65 ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดคือร้อยละ 75 (โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน. 2550 : 20)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. (2552 : 149) สรุปผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (การสอบ O-NET) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2551 ของโรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน พบว่าคะแนนเฉลี่ยในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้ร้อยละ 44.79 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2. 2548 : 30) สรุปผลการเรียนไว้ว่า ทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนการผ่านต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด และโดยเฉพาะนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ผู้ศึกษาเป็นครูผู้สอนพบว่า กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ย 67.65 เมื่อนำมาวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังพบว่า ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังที่ส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์นี้คือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังข้อที่ 10 มีความรู้ความเข้าใจในสังขมชาติของภาษา และการจำแนกคำไทย โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน ได้กำหนดเป้าหมายกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ร้อยละ 75 แสดงให้เห็นว่าผลการสอบประเมินรายปีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่ถึงเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดและถือว่าไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินของคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้

คือร้อยละ 75 (สำนักงานประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา. 2550 : 21) ดังนั้นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียน การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยคือ หลักการใช้ภาษาไทย เนื้อหาในเรื่องคำนาม หากไม่รีบแก้ไขจะส่งกระทบต่อการเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ทั้งนี้จากการสำรวจกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่าในช่วงเนื้อหาสาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย ซึ่งมีเนื้อหาค่อนข้างยากผู้เรียนไม่สามารถจดจำและทำความเข้าใจได้ โดยเฉพาะเรื่อง คำนาม จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดนั้น ผู้ศึกษาจึงวิเคราะห์หาสาเหตุ พบว่า ขาดสื่อนวัตกรรมที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนทำให้ขาดองค์ความรู้ในเนื้อหาที่เรียน โดยเฉพาะสื่อนวัตกรรมทางเทคโนโลยี ซึ่งผลจากการขาดสื่อดังกล่าวทำให้ขาดความต่อเนื่องในการเรียนรู้ ผู้เรียนไม่สามารถทบทวนความรู้ที่เรียนผ่านมาได้ และไม่สามารถศึกษาหาความรู้ใหม่หรือหัวข้อใหม่ที่ต่อเนื่องกันมาล่วงหน้าได้ ทำให้ส่งผลต่อความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาอย่างลึกซึ้งของผู้เรียน (โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน. 2552 : 2)

จากสภาพปัญหาที่ผู้ศึกษาพบในการจัดการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาและความสำคัญของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ผู้ศึกษาจึงได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ประกอบด้วยภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว เพื่อใช้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นมาประกอบการจัดการเรียนรู้ เรื่อง คำนาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น นอกจากนั้นจะสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้แล้ว ผู้เรียนสามารถนำไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองได้ทำให้ผู้เรียนมีความรู้และมีความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น และยังส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากขึ้นตลอดจนเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนได้นำไปพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเนื้อหาอื่น และกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้ การเรียน การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำนาม ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อประเมินคุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น
3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น

4. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น
5. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น
6. เพื่อศึกษาความคงทนทางการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น

สมมติฐานการศึกษา

ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตการศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่มีบริบทเดียวกัน จำนวน 5 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน โรงเรียนกุ่มสันตรัตน์ โรงเรียนบ้านหนองเป่าน โรงเรียนบ้านนาฝายและโรงเรียนบ้านหัวดง จำนวน 5 ห้อง นักเรียนทั้งหมดจำนวน 105 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน อำเภอนาดูน จังหวัดมหาสารคาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจงหน่วยห้องเรียน จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 34 คน

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้างนี้ใช้ระยะเวลาในการศึกษา ระหว่างวันที่ 1 เดือน มิถุนายน 2553 ถึงวันที่ 1 เดือน กรกฎาคม 2553 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 10 ชั่วโมง

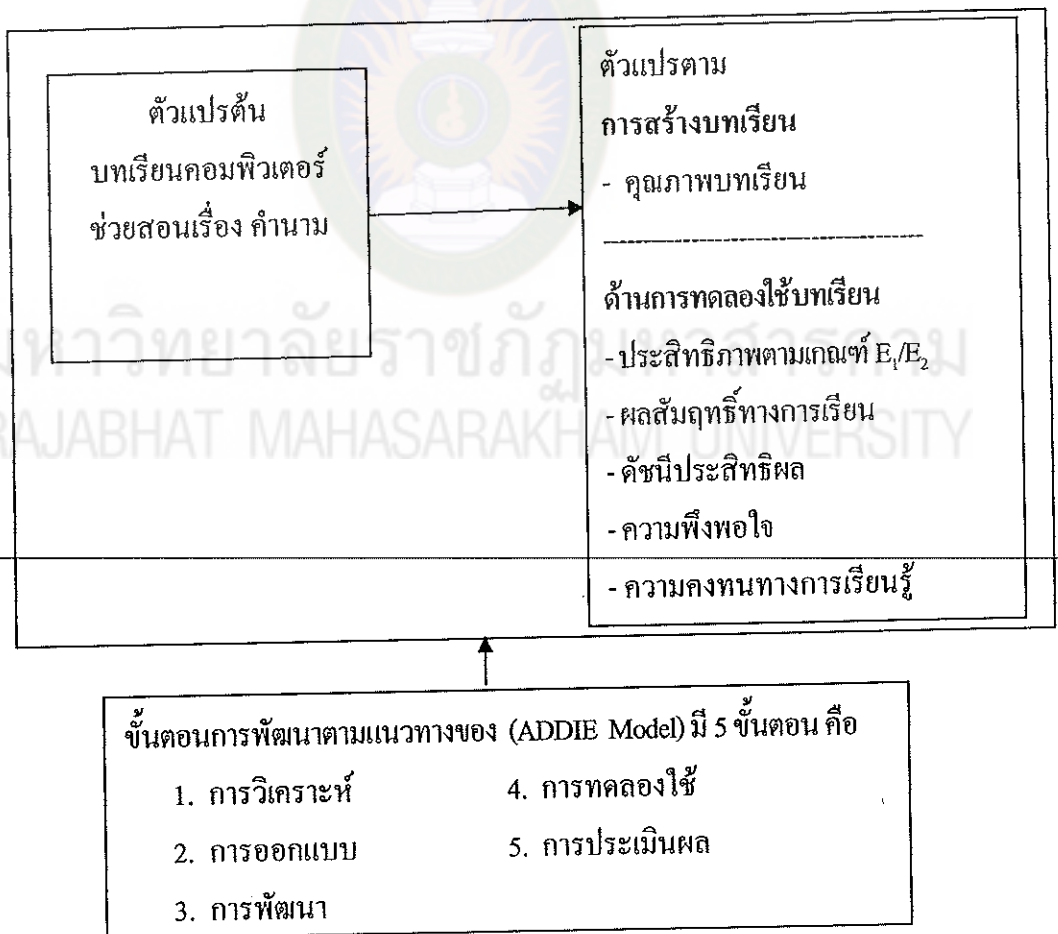
3. กรอบเนื้อหาที่นำมาใช้ในการศึกษา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการศึกษาเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำนาม โดยจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 1 หน่วย จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

3.1 เรื่องที่ 1 ความหมายของคำนาม	จำนวน 1 ชั่วโมง
3.2 เรื่องที่ 2 ชนิดของคำนามมี 5 ชนิด	จำนวน 7 ชั่วโมง
3.3 เรื่องที่ 3 หน้าที่ของคำนาม	จำนวน 2 ชั่วโมง

4. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิดตามรูปแบบ ADDIE Model ของ โรเจอร์ริค ซิม (Roderic Sims) แห่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีซิดนีย์ ประเทศออสเตรเลีย (มนต์ชัย เทียนทอง, 2548 : 131) อธิบายโดยแสดงให้เห็นภาพความสัมพันธ์ของตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการศึกษา

จากแผนภาพที่ 1 ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามแนวทางของ (ADDIE Model) มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนวิเคราะห์ ขั้นตอนออกแบบ ขั้นตอนพัฒนา ขั้นตอนทดลองใช้และขั้นตอนประเมินผล โดยในการศึกษาตัวแปรต้นได้แก่ การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และตัวแปรตามจัดแบ่งเป็น 2 ด้าน ดังนี้

ด้านการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้แก่ คุณภาพบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น และประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนตามเกณฑ์ E_1/E_2

ด้านการทดลองใช้บทเรียน ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดัชนีประสิทธิผล ความพึงพอใจ และความคงทนทางการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง บทเรียนที่ประกอบด้วยภาพ เสียง และภาพเคลื่อนไหว นำเสนอเนื้อหาเรื่อง คำนาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน อำเภอนาดูน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 1 หน่วย จำนวน 3 เรื่อง ดังนี้

1.1 เรื่องที่ 1 ความหมายของคำนาม	จำนวน 1 ชั่วโมง
1.2 เรื่องที่ 2 ชนิดของคำนามแบ่งออกเป็น 5 ชนิด	จำนวน 7 ชั่วโมง
1.3 เรื่องที่ 3 หน้าที่ของคำนาม	จำนวน 2 ชั่วโมง

2. ประสิทธิภาพของบทเรียน หมายถึง บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำนาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเกณฑ์มาตรฐาน E_1/E_2 ในการวิจัยครั้งนี้กำหนด ไว้ที่เกณฑ์ 80/80 ดังนี้

2.1 E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการคิดจากร้อยละ 80 ของคะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน ในหน่วยการเรียนรู้ทุกเรื่อง เทียบกับคะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียนในหน่วยการเรียนรู้ทุกเรื่อง

2.2 E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดจากร้อยละ 80 ของคะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน จากเนื้อหาในหน่วยครบทุกเรื่อง เทียบกับคะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

3. คุณภาพของบทเรียน หมายถึง ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อบทเรียนที่พัฒนาขึ้น โดยวัดเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลของคะแนนจากการประเมินของผู้เรียน หลังจากศึกษาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจบแล้ว โดยพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนจาก คะแนนความสามารถของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

5. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำนาม หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนการสอนด้วยบทเรียน ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น โดยวัดค่าเป็นคะแนนจากการทำแบบประเมินความพึงพอใจทางการเรียนรู้ ที่ผู้ศึกษาพัฒนาขึ้น

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ค่าแสดงความก้าวหน้าของการเรียนด้วยบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำนาม ที่พัฒนาขึ้น

7. ความคงทนทางการเรียนรู้ หมายถึง การคงไว้ซึ่งผลการเรียนหรือความสามารถ ของผู้เรียนที่จะระลึกถึงความรู้ที่เคยมีประสบการณ์ผ่านมา หลังจากเวลาผ่านไปช่วงระยะเวลา 7 วัน และ 30 วัน โดยเริ่มนับจากวันที่สอบหลังเรียน (Post-test)

8. คำนาม หมายถึง คำที่ใช้เรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ สภาพ อาการ ลักษณะทั้งสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ชนิด

9. ผู้เรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านหนองไผ่ด้ามขวาน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม รงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอนาดูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามหาสารคาม ปีการศึกษา 2553 จำนวน 34 คน

10. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่ให้คำแนะนำ ตรวจสอบและประเมินการพัฒนาบทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง คำนาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ประโยชน์การศึกษา

1. ผู้สอนได้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ที่ประกอบด้วยภาพ เสียงและ ภาพเคลื่อนไหวเพื่อใช้ประกอบการเรียนรู้ เรื่อง คำนาม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มี ประสิทธิภาพ

2. ผู้เรียนที่เรียนด้วยบทเรียนที่พัฒนาขึ้น มีความรู้ มีความเข้าใจในสาระที่เรียน ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

3. เป็นแนวทางสำหรับครูคนอื่น ๆ ในการจัดทำนวัตกรรมและพัฒนาการเรียน การสอน ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และกลุ่มสาระอื่น ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น